

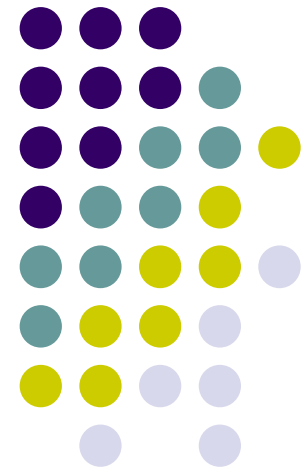
**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΑΠΕ ΣΤΟ Ν.
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.**

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ &
ΜΕΤΡΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΣΤΟ Ν.
ΚΥΚΛΑΔΩΝ.**

Βούρος Παναγιώτης

Περιβαλλοντολόγος

*Υπάλληλος της Δ/νσης Πολεοδομίας και
Περιβάλλοντος της Ν.Α.Κ.*

ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ & ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Έτος 2050: η θερμοκρασία της Γής έχει αυξηθεί έως 4 βαθμούς κελσίου. Τα ακραία καιρικά φαινόμενα είναι πλέον καθημερινότητα, οι πλημμύρες απειλούν περισσότερες από 50 μεγαλουπόλεις του πλανήτη. Το κύμα προσφύγων αριθμεί πάνω από 200 εκ. Ανθρώπους. Εκατοντάδες χιλιάδες τετραγωνικά χλμ. Από την Ασία, και τη Ν. Αμερική μέχρι την Αυστραλία και τη Μεσόγειο, έχουν ερημοποιηθεί. Η παγκόσμια παραγωγή αγροτικών προϊόντων έχει μειωθεί δραματικά και ο λιμός απειλεί πάνω από 1 δισ. Κατοίκους της Γής. Η παγκόσμια οικονομία καταρρέει.

(έκθεση του σερ Νίκολας Στέρν, Ειδικού Συμβούλου της Βρετανικής κυβέρνησης για τις επιπτώσεις της συνεχιζόμενης κλιματολογικής επιβάρυνσης στην παγκόσμια οικονομία)

ΚΛΙΜΑΤΙΚΕΣ ΑΛΛΑΓΕΣ & ΒΙΩΣΙΜΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΑ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Η ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας ζωής των πολιτών και της προστασίας του περιβάλλοντος, σε συνδυασμό με την ανάγκη προαγωγής των τοπικών οικονομιών απαιτεί σχεδιασμό και εφαρμογή βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων βιώσιμων λύσεων για τον ενεργειακό εφοδιασμό.

Ενεργειακό εφοδιασμό που απαιτεί πλέον την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την εφαρμογή μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας προς την κατεύθυνση της δημιουργίας Βιώσιμων Ενεργειακών Κοινοτήτων.

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΑΙΟΛΙΚΩΝ ΠΑΡΚΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΑΠΕ ΣΤΟ Ν. ΚΥΚΛΑΔΩΝ.

Ο ενεργειακός εφοδιασμός των Κυκλάδων προς την κατεύθυνση της δημιουργίας ενός Βιώσιμου Ενεργειακά Νομού αποτελεί στόχο των τοπικών και περιφερειακών αρχών με όρους όμως και προϋποθέσεις κυρίως ως προς την εγκατάσταση ΑΠΕ στα νησιά.

Στα πλαίσια μάλιστα της διαβούλευσης για το προτεινόμενο χωροταξικό για την εγκατάσταση ΑΠΕ στα νησιά των Κυκλάδων πραγματοποιήθηκε συζήτηση στο Νομαρχιακό Συμβούλιο μέσα από το οποίο τέθηκαν οι προϋποθέσεις τεχνικές και μη εγκατάστασης κυρίως Αιολικών Πάρκων στα νησιά.

Περιοχές Αποκλεισμού – Ζώνες Ασυμβατότητας

ΦΥΣΗ 2000

- Αποκλεισμός του συνόλου των ανωτέρω περιοχών του ν. Κυκλάδων έως την εκπόνηση ΕΠΜ και τη σύσταση των προβλεπομένων από την νομοθεσία της ΕΕ Διαχειριστικών Φορέων
- Αποκλεισμός χωροθέτησης στον θαλάσσιο χώρο έως ότου πραγματοποιηθεί η επέκταση του ΦΥΣΗ 2000 σ' αυτόν και υλοποιηθούν και τα ανωτέρω βήματα.

Σύμφωνα με το προτεινόμενο ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ (Αρθ. 6)
«...αποκλείονται μόνο οι οικότοποι προτεραιότητας
περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί ως τόποι
κοινοτικής σημασίας στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000».

Περιοχές Αποκλεισμού – Ζώνες Ασυμβατότητας

Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) – Μεταναστευτικοί διάδρομοι

Αποκλεισμός των περιοχών ΖΕΠ έως ότου εκπονηθεί ειδική ορνιθολογική μελέτη για το σύνολο των ΖΕΠ του νομού και ένταξης αυτής στο προτεινόμενο ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ.

Το ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ αναφέρει ότι επιτρέπεται η εγκατάσταση σε ΖΕΠ ύστερα από σύνταξη ειδικής ορνιθολογικής μελέτης (ανά περίπτωση) και σύμφωνα με τις ειδικότερες προϋποθέσεις και περιορισμούς που θα καθορίζονται από την έγκριση ΠΟ.

Περιοχές Αποκλεισμού – Ζώνες Ασυμβατότητας

Μνημεία – Διατηρητέοι Οικισμοί

- Να μην επιτρέπεται η οπτική επαφή με μνημεία του καταλόγου μνημείων παγκόσμιας κληρονομιάς.
- Να ισχύουν τα αναφερόμενα στο ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ (Α=7d, <500m.) ως προς τη Ζώνη απολύτου προστασίας λοιπών αρχαιολογικών χώρων και κηρυγμένα πολιτιστικά μνημεία, για την ανωτέρω τύπου ανεμογεννήτρια (σύμφωνα με την παρούσα πρόταση τυπική για νησιωτικές περιοχές), εφόσον φυσικά δε υπάρχει οπτική επαφή και ηχητική όχληση.
- Στην αντίθετη περίπτωση η ελάχιστη απόσταση να διαφοροποιείται ανάλογα την οπτική επαφή (εάν υπάρχει) και την ηχητική όχληση (εάν υφίσταται) και να μην είναι μικρότερη των 1500μ.

Περιοχές Αποκλεισμού – Ζώνες Ασυμβατότητας

Οικιστικές Δραστηριότητες

- Χωροθέτηση αιολικών πάρκων και λοιπών μορφών ΑΠΕ σε απόσταση τουλάχιστον 3χλμ. από παραδοσιακούς οικισμούς ή τουλάχιστον 1500μ., εφόσον δεν υφίσταται οπτική επαφή και ηχητική όχληση. Σε περίπτωση απόστασης μεγαλύτερης των 3χλμ και οπτικής επαφής εξέταση κατά περίπτωση από την αρμόδια ΕΠΑΕ.
- Σε ότι αφορά τις υπόλοιπες οικιστικές δραστηριότητες να ισχύσουν οι αναφερόμενες στο άρθ. 6 και στο παράρτημα II του ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ αποστάσεις με την προϋπόθεση της μη οπτικής επαφής και ηχητικής όχλησης. Για αποστάσεις πέραν των ανωτέρω και εφόσον υπάρχει οπτική επαφή και όχληση να επιλαμβάνεται η αρμόδια ΕΠΑΕ.

Περιοχές Αποκλεισμού – Ζώνες Ασυμβατότητας

Περιοχές υψηλής αγροτικής παραγωγής

Να επιτρέπεται η χωροθέτηση ΑΠΕ κατόπιν σύμφωνης γνώμης της εκάστοτε ΝΕΧΩΠ και ΕΠΑΕ.

Λατομικές Ζώνες και δραστηριότητες.

- Να επιτρέπεται η χωροθέτηση ΑΠΕ σε εγκαταλελειμμένα λατομεία με την υποχρέωση του επενδυτή για παράλληλη αποκατάσταση και της σύμφωνης γνώμης του ιδιοκτήτη και του αρμοδίου τμήματος Ανάπτυξης και Απασχόλησης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης .
- Στις λοιπές υφιστάμενες λατομικές εξορυκτικές μεταλλευτικές ζώνες να επιτρέπεται η εγκατάσταση με την προϋπόθεση της σύμφωνης γνώμης του ιδιοκτήτη και του αρμοδίου τμήματος Ανάπτυξης και Απασχόλησης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης
- Κατά τα λοιπά να ισχύουν τα περιγραφόμενα στο Παράρτημα II (ΣΤ.) του προτεινόμενου ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ.

Σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθ. 6 και στο παράρτημα II του ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση εντός των οριοθετημένων ανωτέρω ζωνών.

Περιοχές Αποκλεισμού – Ζώνες Ασυμβατότητας

Τουριστικές εγκαταστάσεις

Να υπάρξει άμεσος και δεσμευτικός συσχετισμός του Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α. για τις Α.Π.Ε. με το αντίστοιχο Ε.Π.Χ.Σ.Α.Α. για τον τουρισμό στις περιπτώσεις των κατοικημένων νησιών με τουριστική δραστηριότητα μέσω του οποίου να επαναπροσδιορίζονται οι αναφερόμενες αποστάσεις στο παράρτημα II του ΕΠΧΣΑΑ-ΑΠΕ.

Ακατοίκητα νησιά

Να επιτρέπεται η χωροθέτηση ΑΠΕ μόνο σε ακατοίκητα νησιά τα οποία δεν υπάγονται στο δίκτυο ΦΥΣΗ 2000 και γενικότερα δεν εμπίπτουν σε περιοχές αποκλεισμού όπως αυτές αναφέρονται στα παραπάνω σημεία, σε συνδυασμό με την κοινωνική αποδοχή των τοπικών φορέων κατόπιν διαδικασίας δεσμευτικής γνωμοδότησης.

Περιοχές Αποκλεισμού – Ζώνες Ασυμβατότητας

Συνοδά έργα-προτεινόμενοι όροι και προϋποθέσεις

Κάθε εγκατάσταση ΑΠΕ και ακόμα περισσότερο τα Αιολικά Πάρκα απαιτούν συγκεκριμένες υποδομές (μεγάλη εσωτερική οδοποιία, πλατείες γύρω από κάθε ανεμογεννήτρια, οικίσκους ελέγχου υποσταθμό μέσης τάσης και υποσταθμό υψηλής τάσης κ.α.). **Κατά την άποψη μου θα πρέπει:**

- Το οδικό δίκτυο που θα χρησιμοποιηθεί να είναι νόμιμα διανοιγμένο.
- Να είναι υφιστάμενο κατά τουλάχιστον το 80% του απαιτούμενου. Σε περίπτωση νέας διάνοιξης (αφορά το υπόλοιπο 20%), αυτή να πραγματοποιηθεί νόμιμα σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία είτε εντός είτε εκτός του γηπέδου εγκατάστασης.
- Η ζώνη διέλευσης των δρόμων πρόσβασης να είναι όσο το δυνατόν μικρότερη ώστε να περιοριστεί η εκτεταμένη αποψίλωση βλάστησης.

Περιοχές Αποκλεισμού – Ζώνες Ασυμβατότητας

Προτεινόμενη κάλυψη

η προτεινόμενη κάλυψη του 4% για τα νησιά θα πρέπει να υπολογίζεται όχι επί του συνόλου της έκτασης του εκάστοτε ΟΤΑ αλλά επί της έκτασης που υπολείπεται κατόπιν της εξαίρεσης των αποκλειόμενων περιοχών ανά νησί.

Η λογική της ανωτέρω πρότασης βασίζεται στο γεγονός αποτροπής του φαινομένου της ανάπτυξης ανεμογεννητριών σε πολλαπλάσια πραγματική πυκνότητα δεδομένου ότι υπάρχει πιθανότητα στην περίπτωση που ισχύσει το άρθρο 8 να υπάρχει νησί στο οποίο η υπολειπόμενη έκταση να είναι το 20% της συνολικής με αποτέλεσμα το 4% αυτής επί της επιτρεπόμενης του 20% να αποτελεί σχεδόν το 80% αυτής.

Γεωθερμικό δυναμικό και παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της εκμετάλλευσης του γεωθερμικού δυναμικού της Μήλου θα πρέπει να αποτελέσει εθνική και τοπική προτεραιότητα, υπό την προϋπόθεση της σωστής ενημέρωσης της τοπικής κοινωνίας, τη χρήση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας με ανανταποδοτικό όφελος προς αυτήν και την προσεκτική επιλογή των βέλτιστων και ασφαλέστερων τεχνολογικών μέσων.

Παράλληλα θα πρέπει να εξετασθεί η δυνατότητα χρήσης και διανομής της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας προς όφελος των περισσότερων νησιών των Κυκλάδων με τη δημιουργία δικτύου διασύνδεσης μέγιστης εκμετάλλευσης και αποτελεσματικότητας.

Προτάσεις μέτρων ενεργειακής πολιτικής για το Ν. Κυκλάδων

Στόχος της ενεργειακής πολιτικής στο ν. Κυκλάδων θα πρέπει να είναι η μείωση της εξάρτησης σε ενέργεια από τους υφιστάμενους σταθμούς παραγωγής οι οποίοι είναι ρυπογόνοι, παλαιοί και αναξιόπιστοι.

Ο συγκεκριμένος στόχος μπορεί να επιτευχθεί με τρεις τρόπους και συγκεκριμένα:

- με εφαρμογή τεχνικών και λήψη μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας
- με παραγωγή ενέργειας από διάφορες μορφές ΑΠΕ οι οποίες θα αλληλοσυμπληρώνονται
- Τον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Προτάσεις μέτρων ενεργειακής πολιτικής για το Ν. Κυκλάδων

Σε σχέση με την εξοικονόμηση ενέργειας, η οποία θεωρούμε ότι πρέπει να αποτελεί στόχο πρώτης προτεραιότητας για κάθε σύγχρονη κοινωνία προς την κατεύθυνση της δημιουργίας Βιώσιμων Ενεργειακά Κοινοτήτων προτείνεται η ψήφιση και υλοποίηση των παρακάτω μέτρων σε συνεννόηση με την πολιτεία όπου αυτό απαιτείται. Συγκεκριμένα προτείνεται:

- η εκπόνηση και θεσμοθέτηση συγκεκριμένου πολεοδομικού πλαισίου το οποίο θα υπαγορεύει την υποχρεωτική οικοδόμηση κατοικιών σύμφωνα με τους κανόνες της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής στο νομό.
- Η υποχρέωση των ιδιοκτητών των υφιστάμενων κατοικιών στην εντός πενταετίας ανακατασκευή αυτών σύμφωνα με τους κανόνες της βιοκλιματικής αρχιτεκτονικής. Το μέτρο φυσικά θα είναι εφικτό εφόσον ληφθούν ταυτόχρονα, μέτρα επιδότησης για το σύνολο των κατοίκων των νησιών με κριτήρια κοινωνικοοικονομικά και ύψος επιδότησης που θα φθάνει ακόμα και το 100%.

Προτάσεις μέτρων ενεργειακής πολιτικής για το Ν. Κυκλάδων

- Εφαρμογή των ανωτέρω μέτρων και για τα κτίρια που στεγάζουν επιχειρήσεις και δημόσιες υπηρεσίες με αντίστοιχα χρηματοδοτικά μέτρα.
- Υποχρεωτική εφαρμογή μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας, βασισμένα στις νέες τεχνολογίες για το σύνολο των τουριστικών επιχειρήσεων και δημοσίων υπηρεσιών του νομού και σταδιακή εφαρμογή και για τις υπόλοιπες. Μέτρα όπως η χρήση αυτοματισμών στην έναρξη ή παύση λειτουργίας των ηλεκτρικών συσκευών εντός των δωματίων, η χρήση κατάλληλων οικονομικών λαμπτήρων, κ.α. Χρήση του μέτρου των Συμβάσεων Ενεργειακής Απόδοσης (Σ.Ε.Α.) από Εταιρίες Ενεργειακών Υπηρεσιών (Ε.Ε.Υ.) με Χρηματοδότηση Από Τρίτους (Χ.Α.Τ.)

Προτάσεις μέτρων ενεργειακής πολιτικής για το Ν. Κυκλάδων

- Σε επίπεδο τοπικής αυτοδιοίκησης και ειδικά των ΟΤΑ α βαθμού, ανάληψη πρωτοβουλιών και **λήψη μέτρων (μέσω αποφάσεων Δημοτικού Συμβουλίου), εξοικονόμησης ενέργειας και στον τομέα των μεταφορικών μέσων** (π.χ. δημιουργία υποδομών φόρτισης ηλεκτροκίνητων οχημάτων, δημιουργία χώρων στάθμευσης εντός οικισμού μόνο για ηλεκτροκίνητα, υβριδικά και υδρογονοκίνητα οχήματα, απαγόρευση της κυκλοφορίας των βενζινοκίνητων οχημάτων εντός παραδοσιακών οικισμών με ταυτόχρονη σταδιακή απαγόρευση και εντός των υπόλοιπων οικισμών. Απαγόρευση κίνησης βενζινοκίνητων και πετρελαιοκίνητων οχημάτων σε μικρά νησιά με οδικό δίκτυο μικρότερο των 5χλμ., με ταυτόχρονη επιδότηση αγοράς οχημάτων πράσινης τεχνολογίας από τους μόνιμους κατοίκους και δημοσίας χρήσεως από τους αντίστοιχους δήμους και κοινότητες.

Προτάσεις μέτρων ενεργειακής πολιτικής για το Ν. Κυκλάδων

Σε σχέση με την **παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ** προτείνουμε ενδεικτικά τα παρακάτω μέτρα:

- Την παράλληλη ανάπτυξη διαφόρων μορφών ΑΠΕ σύμφωνα με τα κριτήρια που αναπτύχθηκαν παραπάνω για κάθε νησί. Ανάπτυξη της έρευνας για ανάπτυξη και άλλων μορφών ΑΠΕ προσαρμοσμένων στις νησιωτικές δυνατότητες και ανάγκες όπως η παραγωγή ενέργειας από την δυναμική των κυμάτων.
- Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στη παραγωγή ενέργειας από τα σκουπίδια (βιομάζα ή βιοαέριο) επιλύοντας ταυτόχρονα τα προβλήματα της έλλειψης χώρων για χωροθέτηση ΧΥΤΑ, της ρύπανσης και της ανάγκης για εφαρμογή ολοκληρωμένης διαχείρισης απορριμμάτων. Ήδη η τεχνολογία υπάρχει, το επενδυτικό πλαίσιο υπάρχει, και το ιδιωτικό ενδιαφέρον υπάρχει.

Προτάσεις μέτρων ενεργειακής πολιτικής για το Ν. Κυκλάδων

- Υποβολή αιτήματος απαίτησης από την πολιτεία παροχής οικονομικών κινήτρων για την ενίσχυση της εγκατάστασης μικρών οικιακών εφαρμογών παραγωγής ενέργειας προς την κατεύθυνση της ταυτόχρονης επίτευξης των στόχων της εξοικονόμησης ενέργειας και ειδικότερα αυτών που παρέχεται από το δίκτυο της ΔΕΗ, της απεμπλοκής από τα προβλήματα που υφίστανται οι καταναλωτές από την δυσλειτουργία των σταθμών παραγωγής και του δικτύου διανομής και φυσικά της εξοικονόμησης χρημάτων για τα νοικοκυριά (σημαντική με τη πάροδο του χρόνου αν σκεφτούμε την διαφαινόμενη αύξηση της αξίας του ρεύματος που θα επιφέρει η απελευθέρωση της αγοράς πώλησης του ηλεκτρικού ρεύματος και των καυσίμων)
- Επέκταση των ανωτέρω και για τις επιχειρήσεις του νομού

Προτάσεις μέτρων ενεργειακής πολιτικής για το Ν. Κυκλάδων

- Η άνευ σχεδιασμού εκτός σχεδίου δόμηση δεν θα πρέπει σε καμία περίπτωση να λειτουργεί ως εμπόδιο εγκατάστασης ΑΠΕ στα νησιά εφόσον η εγκατάστασης τους έχει λάβει υπόψη και συμβαδίζει με τους ανωτέρου περιορισμούς. Σε διαφορετική περίπτωση η εκτός σχεδίου δόμηση που ταυτόχρονα δεν συμβάλλει και στην εξοικονόμηση ενέργειας, (με τον τρόπο που αναφέρθηκε παραπάνω), λειτουργεί ως συμμετοχος στο δυσμενές ανωτέρω αναφερόμενο σενάριο.